

РЕЦЕНЗІЯ на монографію кандидата економічних наук, доцента Г.О.Панасенко «Банк. Ресурси. Капітал»

Банківська система є складним комплексом, що утворений безліччю самостійних фінансових підсистем – банків, які функціонують і розвиваються відповідно до загально-економічного й соціально-політичного становища держави. У сучасній економічній системі зі значним посиленням ролі й значущості фінансового сектора зросли вимоги до комерційних банківських установ, оскільки виникнення проблем в їхній діяльності автоматично відображається на клієнтах і економіці країни. Це висуває на перший план проблеми, пов'язані з формуванням капіталу банківської установи, накопиченням її ресурсного потенціалу. Питання забезпеченості фінансовими ресурсами банків має незрівнянно більше значення, ніж для будь-яких інших господарюючих суб'єктів. Динамічний розвиток ринку банківських послуг в Україні й загострення конкуренції на ньому змушує банки освоювати нові підходи до підвищення ефективності використання ресурсів, які знаходяться в їх розпорядженні. Тому монографія кандидата наук Г.О.Панасенко «Банк. Ресурси. Капітал», яка нещодавно вийшла друком, є важливою і своєчасною й викликає підвищену зацікавленість науковців, фахівців-практиків та багатьох причасних до банківської системи осіб. Вона характеризується логічністю викладу матеріалу й обґрунтованістю ключових положень та висновків.

Обґрунтованість наукових положень, підсумків і рекомендацій, наданих у монографії, базується на правильному методологічному підході автора до проведеного дослідження, який виражається в детальному вивченні наукових робіт вітчизняних і зарубіжних вчених, що стосуються аналізу сутності й діяльності банківської установи в цілому, особливостей формування капіталу банків, інструментів та методів залучення вільних грошових коштів.

Ганна Панасенко комплексно дослідила особливості банківської діяльності, зв'язок банків та економічного зростання, характерні риси конкуренції в банківській сфері, особливу увагу приділила проблемам підвищення довіри населення до фінансової системи загалом та банків зокрема, визначила концептуальні підходи до оцінки стійкості банківського сектору як складової управління економічною системою країни, з позицій системного підходу проаналізувала особливості формування ресурсного потенціалу банків та розширила перелік способів, інструментів і механізмів його формування, аргументувала доцільність застосування інноваційних засобів у процесі оцінки ефективності залучення банками вільних грошових коштів на ринку капіталів.

Монографія складається з трьох розділів.

Слід зазначити, що на особливу увагу заслуговують розглянуті в першому розділі особливості використання інституціонального ізоморфізму як інструменту, здатного забезпечити підвищення рівня довіри до банків. Теоретично значущим і практично корисним є пропозиція автора застосувати теорію розв'язання винахідницьких завдань (ТРВЗ) в якості інноваційного інструменту в плануванні діяльності банківської установи. Визначення Ганною Олександрівною феноменології аналізу фінансової стійкості банків є методологічним орієнтиром пошуку фундаментальних джерел забезпечення стабільності й надійності функціонування банківської системи України в цілому. Аналізуючи відносин банків та небанківських інститутів на ринку інвестиційних ресурсів, Г.О.Панасенко визначає ключові фактори їх успіху,

доводить, що комплексного дослідження вимагають основні напрями вдосконалення функціонування банківської системи, страхового ринку, пайових інвестиційних фондів і системи пенсійного забезпечення України, потребує також поліпшення й система методів і механізмів співпраці та впливу фінансового сектору на структуру й темпи розвитку економіки в цілому і реального сектору зокрема.

Не менш цінними в роботі є сформульовані в другому розділі методичні та практичні рекомендації щодо вдосконалення системи оцінки ефективності формування ресурсного потенціалу банків завдяки використанню праксеології Тадеуша Котарбінського. Для практикуючих менеджерів цікавим буде дослідження, що стосується особливостей розробки й реалізації фінансових послуг для бідних верств населення. У даному контексті актуальним і нетрадиційним є проведення аналізу функціонування банків для бідних в Індії, Південній Африці, Бразилії. Дослідження сучасних методик рейтингування банківських депозитів дозволило автору запропонувати власну скорингову модель оцінки, яка доповнена іміджевою складовою та дозволяє в обмежений термін і з достатнім ступенем достовірності отримати комплексну оцінку надійності депозитів, яка враховує як балансові показники, так і характеристики ефективності діяльності банку, його репутацію, можливість отримання зовнішньої підтримки. Розглядаючи сучасні методи та способи залучення банками вільних грошових коштів на ринку капіталів, Ганна Олександрівна переконливо довела необхідність та доцільність впровадження у діяльність банківських установ фінансової інженерії.

Проблемам підвищення капіталізації вітчизняних банків присвячено третій розділ монографії. Автор показує, що для забезпечення конкурентоспроможності банківської системи необхідною умовою має бути досягнення функціональної достатності ресурсного потенціалу банку, яка визначається на етапах формування, управління процесом розміщення та прогнозування ресурсів банківських установ. Проведений аналіз свідчить про те, що теоретично обґрунтований і практично реалізований у світовій банківській практиці широкий спектр стимулювальних важелів нарощування банківського капіталу шляхом збільшення статутного фонду й нарощування прибутковості в Україні залишається несистематизованим, внаслідок чого відповідні важелі задіяні ще недостатньо.

Підсумовуючи, варто підкреслити, що в цілому монографію можна оцінити як цілісне, ґрунтовне наукове дослідження на дуже актуальну тему, яке виконане на високому науково-теоретичному рівні. Книга відрізняється внутрішнім логічним зв'язком, високим ступенем обґрунтованості рекомендацій та висновків, сформульованих у рамках окремих пунктів наукової та практичної новизни. Особливо хотілося б відзначити здатність автора якісно систематизувати досліджуваний матеріал, що проявляється у великій кількості складених схем і таблиць. Монографія Г.О.Панасенко буде корисною широкому колу читачів: вченим, банкірам, студентам економічних спеціальностей, аспірантам та докторантам.

О.О.ПАПАЙКА,

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри банківської справи

Донецького національного університету економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського